

Mogens Lykketoft, fíggjarmálaráðharri:

Nú mugu føroyingar leggja út

— Hóast fíggjarligu viðurskiptini eru í bata, so er tørvur á vágafísum kapitali. Føroyingar eiga nógvan pening innistandandi, og nú er stundin komin, at teir seta pening í vinnulívið, sigur danski fíggjarmálaráðharri

Mogens Lykketoft dugir ikki mat meta um, hvussu leingi kreppan í Føroyum fer at darva samfelagsgongdina. Hann veit bert, at afturgongdin nú tykist vera steðgað. Føroyski buskapurin er góður.

— Hóast skuldarbyrðan er stór í Føroyum, so er hon ikki størri enn í øðrum londum. Eitt nú Belgia hevur størri skuldarbyrðan enn Føroyar. Hetta broytist ikki, so leingi sum danski staturin heldur tekur hond um fíggjarligu viðurskiptini í Føroyum, sigur Mogens Lykketoft.

— Nú veit eg væl, at føroyingar hava trupulleikar av at rentuskuldin er so stór, men nú hava vit veitt tykkum 100 mió. krónur í lán. Tað skuldi bót um støðuna júst nú.

— Danski staturin skilir støðuna soleiðis, at tað er ein spurningur, nær og hvussu føroyingar skulu gjalda skuldina. Vit meta, at hetta verður gjørt so hvørt sum vinnulívið mennist.

— Fyrnibils verður málið ikki tíkið upp, fyrr enn vit fara at samráðast aftur í 1997. Tá kunnu vit taka tann spurningin upp, sigur Mogens Lykketoft. Til ta tíð er fiskiveiðan vónandi í menning og møguleikarnir at fara undir oljuvinnu komin so mikið langt, at Føroyar kunnu gjalda skuldina aftur.

Hvussu leingi fer krepp-

an í Føroyum at standa við?

— Tað ber ikki til hjá mær at siga. Um kreppan verður drúgv, vil Danmark stuðla Føroyum við at tryggja tykkum kreditvirði. Føroyar skulu ikki gjalda skuldina aftur, fyrr enn møguleiki er fyri tí.

Mogens Lykketoft skilir ikki, at Edmund Joensen, løgmaður, fordi kravið um endurgjald fyrri bankabjargingarnar fram hesaferð.

— Vit hava júst í vár havt drúgvur samráðingar um bankamálið, eins og orðaskifti í fólkatinginum. Danska stjórnin heldur ikki, at hon hevur ábyrgdina av

bankamálinum, men vit vilja fegnir hjálpa Føroyum gjøgnum vánaligu tíðirnar. Skuldin er stór, men peningurin er lætur í Føroyum. Vit átaka okkum ikki bankaskuldina, uttan so at bankakanningin kemur til ta niðurstøðu, at danska stjórnin hevur borið seg skeivt at móti Føroyum í hesum máli, sigur Mogens Lykketoft.

Sagt verður í frágreiðingini frá ráðgevandi nevndini, at tað gongur framdi í Føroyum. Heldur tú at tað gongur »ufatteligt godt«, sum Schluter segði á sinni?

— Framgongd er kanska í

so nógv sagt. Tað gongur betur enn seinastu trý árin, men fyrri framman er ein long og strævin tíð, sum skal fáa vent gongdina at endurreisa føroyska búskapin. Vit hava hjálpt føroyingum við skuldarbyrðuni, sum hevur verið ein forðan fyri at fáa vinnulívið upp á fótur aftur.

Heldur tú, at nakað í nýggju avtaluni forðar føroyingum at flyta av landinum?

— Tað er ikki okkara uppgáva at forða føroyingum at flyta, men tað, at vit hava hjálpt tykkum við skuldarbyrðuni, skuldi helst borið á røttu leiðina. Vit hava einki val, eitt nú við at tyngja okkara fíggjarlóg við at endurgjalda fyrri bankabjargingarnar. Tað er ikki politiskur vilji til tess í Danmark, sigur Mogens Lykketoft.

Fíggjarmálaráðharri á-sannar, at fíggjartrupulleikarnir í Føroyum hava rakt fólkíð meint. Støðan var út yvir alt mark álvarsom.

— Høvdu vit ikki endurgjaldið lánini og harvið bjargað bankunum, so var alt samfelagið farið á hásgang. Hervið forðaðu vit eisini fyrri at viðskiftafólkini hjá bankunum mistu alt tey áttu.

— Vit hava ofta tosað um fyrstu avtaluna, sum varð gjørd. Við mínum beta vilja dugi eg ikki at siggja, hví føroyingar finnast at avtal-

unum og okkara royndum at bjarga samfelagnum Føroyar. Føroysku politikararnir við Maritu Petersen á odda gjørdur eftir mínum tykki framúr gott arbeiði. Tey finga besta úrslit, sum var møgult eftir umstøðunum júst tá, sigur Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft tekur síðani í egnan barm og heldur, at danska stjórnin fór alt ov nógv í smáluti í teimum krøvum, teir settu fyrri at bjarga føroyska búskapinum.

— Vit hava eisini lært av hesum og fara nú at lata yvir til føroyingar at húsast í egnum landi, sigur Mogens Lykketoft.

— Eg vóni at henda avtala, sum nú er gjørd, saman við útlitunum fyrri framgongd í føroyska samfelagnum, gevur tykkum betri umstøður komandi árin. Eru vit bjargsskygd, so kunnu vit bert vóna, at fiskurin kemur aftur og at oljuvinnan kemur tykkum til hjálpar.

Mogens Lykketoft heldur, at hóast Føroyar ikki verða eitt nýtt Kuwait, so verður kortini liv lagað í Føroyum framfyrir.

Um frágreiðingina »Livikort« sigur fíggjarmálaráðharri, at tað eru eins ymisk viðurskipti í Danmark viðvíkjandi sosialum støði sum í Føroyum. Tó ássannar hann, at lægstlöntu í Føroyum eru serstakliga illa fyrri, men at munurin frá eini kommunu til aðra í Danmark kann vísa á minst líka so vánaligar umstøður sum hjá fólk í Føroyum. — Hinegin, so vísa kanningar, at tað eru nógv fólk í Føroyum, sum eiga stórar ognir og nógvan pening, men at áhugin at seta pening í vinnulívið er at Kalla eingin.

— Vit hava gjørt tað, sum stendur í okkara makt at hjálpa Føroyum, nú mugu tey mógandi í Føroyum hjálpa til. Tað er ikki annað enn rætt og rimiligt, sigur Mogens Lykketoft.

Dagny

Fælleserklæring fra mødet den 3. november 1995 mellem regeringen og Færøernes landsstyre

1. Færøernes landsstyre har overfor regeringen redegjort for landsstyrets politik, herunder den økonomiske politik og fiskeripolitikken. Landsstyret har i denne forbindelse fremsættet målsætningerne om en fortsat stabilitetsorienteret finanspolitik samt en fiskeripolitik baseret på et biologisk og økonomisk bæredygtigt fiskeri med vægt på en genopbygning af fiskebestandene.

2. Regeringen og landsstyret er enige om, at der fortsat er behov for, at disse centrale elementer i de seneste års politik fast-

holdes gennem de kommende år. Baseret herpå og med udgangspunkt i Rammeforfættalen af 28. maj 1993 samt efterfølgende aftaler er regeringen og landsstyret enige om, at det nu bør overlades til de færøske myndigheder selv – under landsstyrets og Lagtingets ansvar – at udforme det konkrete indhold i det lovgrundlag, der skal fastholde de her nævnte politiske målsætninger.

3. Vedrørende fiskeripolitikken er landsstyrets vurdering, som er baseret på den internationale biologiske rådgivning, at

gennemførelsen af de vedtagne størst tilladte fangstmængder for kvotåret 1. september 1995 til 31. august 1996, som Lagtinget vedtog den 7. august 1995, vil bidrage til en tilfredsstillende genopbygning af fiskebestandene. Der kan blive tale om at justere de størst tilladte fangstmængder for 1995/96 på grundlag af ny international biologisk rådgivning.

4. Under gennemgangen af landsskassens økonomiske situation redegjorde landsstyret for udviklingen i budgettet for 1995 samt landsstyrets

forslag til finanslov for 1996. Landsstyret vil i de kommende år reducere budgetunderskuddet, bl.a. gennem strukturreformer og som følge af øget økonomisk aktivitet, således at der opnås ligevegt senest i 1998. Der er op til landsstyret og Lagtinget at prioritere, hvordan de hermed forbundne budgetforbedringer skal opnås.

5. Landsstyret bekræfter, at der vil blive fremsat forslag om udfyldende lovgivning vedrørende social- og sundhedsområdet i henhold til vedlagte tidsplan. Det er

landsstyrets ansvar at sikre gennemførelsen af denne lovgivning i Lagtinget til ikrafttræden senest ved udgangen af lagtingssamlingen 1996/97.

Denne ændring af den i Fælleserklæringen fra mødet den 17. november 1994 nævnte tidsplan for den udfyldende lovgivning er aftalt med det forbehold, at Folketinget ikke modsætter sig ændringen i forbindelse med behandlingen af regeringens forslag til lov om bloktilskud for 1996-1998, i hvis bemærkninger der vil blive redegjort for den nye tidsplan for den ud-

fylgende lovgivning.

Regeringen har endvidere noteret sig, at landsstyret har igangsat forberedelser til udarbejdelse af en betænkning vedrørende den fremtidige kommunestruktur.

6. Med henblik på refinansieringen af landsstyret udestående udlånsgeæld indeholdte Rammeforfættalen af 28. maj 1993 et tilsagn fra regeringen om under en række forudsætninger at søge de bevilgede myndigheds tilslutning til at yde Færøernes landsstyre statslån til indfrielse af landsstyrets gæld til ud-